

13. 11. 08

U ŠIBENIKU, 13 Studenoga 1908.

God. I.

Br. 6.

Glas Malog Tuka

== GLASILO ORGANIZOVANIH RADNIKA. ==

Izlazi svakog petka - Godišnja cijena za
zemlju poštom K 3, Van države 4 K -
Pojedini broj 4 pare - Pisma se šalju
na urednika D. Glumca, štamparskog
radnika Šibenik - Rukopisi se ne vra-
ćaju, a neplaćena pisma ne primaju se.

Nakladnik, izdavaatelj i odgovorni urednik
V. Baranović - Tiskarnica I. Sflaglinatz

Dvije stranke.

Znamo kako je bilo pred izbore; znamo kako je bilo na samim izborima, a vidimo i kako je danas poslije izbora. Za sav rad ne-rad moramo praviti odgovornim samo dvije stranke, dvije koterije političkih šarlatana u Dalmaciji.

Na prvom mjestu odgovorna je pravaška stranka, koja na huncutski način i pomoću vladinom narod obmanjuje i u tmuni drži i koja u mraku i u mutnoj vodi lovi.

Druga odgovornost pada na demokratsku naprednu stranku, koja dijeli bojeve s svojim papirnatim „idealima“ i koja kroz sav svoj život narod obasiplje samim obećanjima hvaleći sebe i svoje prazno djelovanje.

Ne da samo mi činimo odgovornim ove dvije građanske stranke, već ih takodjer čine odgovornim i njihove rodice iz Hrvatske kukajući nad neradom i nad rasulom njihovim. Tako zagrebačka „Hrv. Sloboda“ veli, da u Dalmaciji nema čovjeka, nema skupine ljudi, koja bi mogla narod oko sebe okupiti i sjediniti na zajednički rad.

To je istina.

U Dalmaciji pravaške vodje s jedne, a naprednjačke s druge strane nemaju pred očima općeg narodnog interesa i razvitka, već pred njihovim očima lebdi jedino vlastiti njihov interes, lebde vladine jaslje i korito.

Mi smo to već uvidjeli, ali ipak dragocjeno je za nas priznaje hrvatskih građanskih stranaka, koje i same čine odgovornim svoje sestre u Dalmaciji. Dragocjeno je pisanje hrv. gradj. stranaka tim više, jer nam ono govori, da u obmanjivanja i pisaniju naših političara ne vjeruju i da uvidjaju njihovu nesposobnost, nerad i služništvo bečkoj vladi.

Sva vika naših građanskih stranaka, da je narod uz njih i da su one ponikle iz naroda pada u prah pred očima mislećih ljudi i njihove se karte otkrivaju iz kojih se jasno razabire, da one nemaju ni volje ni sposobnosti za vodjenje zdrave narodne politike, već da je sve ono što do danas u posjedu imaju pomoću pritiska odozgo, pomoću mraka i pomoću obećanja u njihovim rukama.

Danas politička moć i snaga ne leži u rukama našega naroda, već je ona u rukama crnog klera, toga propagatora vladinih ciljeva. A to je zasluga naših građanskih stranaka, koje se jedino i oslanjaju na upliv klera i na moć vladinu.

Stanje današnje neće se moći ni promijeniti dok je god kormilo našeg javnog života u ljudi, koji jedino gledaju svoje privatne ciljeve bez obzira na narodno stanje. A da naše gradj. koterije nemaju ni sposobnosti za intenziviji rad na polju narodnog života to vidi svak, a to uvidjaju i one same. Opsjeniti prostotu i zaostalost narodnu u svoje svrhe iskoristiti, to je sva politika naših gradj. stranaka, a to je odurna i najniža vrst politike; to je štreberstvo i šarlatanstvo.

Javno kukanje nad rasulom naših gradj. stranaka od strane njihovih sestara tajno nam govori, da su one

u velikom zapletu i da ne znaju na koji način da narodni otpor protiv vladajućem sistemu stišaju.

Rane, koje danas na narodnom tijelu vidimo i osjećamo ovakim radom kakav naše gradj. stanke vode ne mogu zacijeliti, već tu treba tražiti lijeka u potpunoj reformaciji građanskih prava i tu je kao prvi i najvažniji lijek: *uvodjenje općeg izbornog prava kako za pokrajinski sabor, tako za općinska i gradska vijeća.* Na taj će se način stati na put mračnjačkim vladinim agitatorima i narodu dati odriješne ruke da o svom napretku brigu vodi.

Žalosno je, da naše gradj. stranke još nikad ne uvidjaju, da one svojim radom narod do rasula doveoše i da na taj način čine protivno onom što pišu t. j. pripremaju narodnu propast.

Pa kad se uvidja ta potreba, da se narodu njegova prava dadu za što s tim oklijevati, za što tu sramotu podržavati? U „demokratskoj“ Austriji jedina je naša pokrajina, koja je na najzadnjem stepenu, a to nije krivnja naroda našega, već one inteligencije i onih vodja, koji se grade patriotama na oko, a u istinu patriotama svojih dubokih džepova.

Bilans je rada građanskih stranaka da naš narod stoji u mraku mjesto da ga na pravi put izvedoše. Naš narod za sve to ne može praviti odgovornim nikoga već samo dvije dalmatinske stranke: pravašku i demokratsku.

— mac.

KOTARSKA PJENEZNICA.

(Grimanijeva blagajna)

U trećem broju našega lista donesemo članak u kom su iznešena fakta o postupku na ovoj blagajni.

Iz našeg članka vidi se, kakovo je poslovanje ove ustanove, koja je zakonom ustanovljena za zaštitu radnika u slučaju bolesti. A može li se kazati da to ona i vrši poslije svih onih fakata, koje iznesosmo, a kojih još nebrojeno ima? Ne, ne može! Ova ustanova za sve je prvo nego da bolesnom radniku pomoć pruži. Danas kad su životne potrebe tako poskočile, da radnik i kad je zdrav i za rad sposoban ne može kraj s krajem uхватiti i svoj život prokuburiti, ova blagajna daje bolesnom radniku dnevnicu, dnevnicu da je ispod svake kritike, dnevnicu od 84 pare. (A Dr. Cace zna reći bolesniku, da mu je potrebna dobra hrana kao: jaja, mlijeko itd. ne gledajuć da se to iz te mizerne dnevnice nabaviti ne može). Pa neka bi i to bilo! Ali nered trpjeti ne možemo! Dok jedan radnik plaća isti prinos kao i drugi, dakle uvršten u plaćanju u isti razred dotle jedan poteže dnevnicu od K 1.44, a drugi od 84 pare. Nije li ovo škandal, nije li ovo protuzakonitost i izigravanje, nije li ovo čef (samovolja) gospode s blagajne?

Iz ovog se vidi da se gospoda ne drže zakona i njegovih ustanova, već rade protuzakonito onako kako gdje zakinuti mogu. A radnici siromašni na sve ovo šute, plaćaju i trpe, misleći da je tako u redu. Mi znamo da na bolesničkoj blagajni ne može biti reda ni rada

budući tamo nijesu ruke onih, kojih se stvar tiče, već ruke plaćene, koje su tu došle protekcijom ili kojim drugim načinom, da tu dembelišu.

Bolesnička blagajna ne smije stajati pod samovoljnom rukom jednog birokrate, već nad njom treba (kao i svagdje) da upravlja odbor, izabran po članovima blagajne, a vlast imenuje čovjeka, koji rad blagajne nadzire. To se mora i kod nas uvesti, ako hoćemo da bolesnička blagajna odgovara svojoj svrsi.

Naš se novac na blagajni ubire, našim novcem ona vrši svoje dužnosti, pa za to smo pozvani da sami o svojim rođenim parama račun vodimo. Do nas stoji da do toga dodjemo i za to proljuljajmo radničke redove da dokažemo gospodi, da ni na našoj blagajni nećemo tutora, pa još onakovih kakovi su danas.

Ono nadobudno pisarče, koje je tamo postavljeno nije doraslo, da s radnicima razgovore vodi i nije lijepo da se s radnicima pregovara. Znati je da ga na to mjesto nije postavila sposobnost njegovu već — protekcija. A mi ne ćemo protekcije na našim ledjima trpjeti i dozvoljavati da se naši krvavo zaradjeni novci tako rasiplju.

Gospoda su se s blagajne već uznjihala na prvi naš članak, koji iznesosmo, te već obećavaju da će se sve preurediti. Ali, gospodo, mi ne trebamo obećanja već rada, a vi za takav rad nijeste sposobni. Samo odbor, koji izabere volja članova ima pravo, ima mogućnost da tu stvar vodi onako, kako interesima članova najbolje odgovara, jer je na to obvezan povjerenjem članova. A čije povjerenje uživaju gospoda s blagajne?

Poživi nas bože, računaćemo o svojim trudima! A nadležnim poručujemo da porade u tom smislu.

BOJKOT.

Stigao nam je od drugarskog Mlinarsko-pekarškog radničkog Saveza iz Sarajeva slijedeći članak i rado mu ustupamo mjesta u našem listu:

Drugovi radnici i prijatelji radništva bojkotirajte proizvod pekarske radnje gdje Ljube Remetić u Mostaru, koja sa štrajkbreherima radi i to su Anton Albert i još neki što je iz Sl. Broda doputovao sa znanjem, da se u Mostaru pokret nalazi. Ime toga individua nije nam poznato, ali ćemo naknadno iznijeti na javnost toga radničkoga izdajicu.

Gdja Ljuba Remetić se je izrazila pred našim društvima da crvene bagaže ne će više u posao uzimati nego da će svakoga prezirati, koji bude organiziran. Kod drugog pekarskog poslodavca radio je naš drug Josip Naglič. Isti je drug bio kao povjerenik našega Saveza za podružnicu Mostar i ovaj drug najviše je smetao gdji Ljubi i njezinom doušniku Antonu Albertu te nijesu znali kako da dotičnog druga odstrane. Išli su na vlast kod baruna i molili ga da druga Nagliča šupira iz Mostara jer da on buni cijelo radništvo u mjestu na što bi vlast bila pristala, ali nije imala uzroka za to. Douškivač Albert prijavio je vlasti da naša podružnica nema 10 članova i da se na temelju toga može raspustiti. Istoga dana bio je pozvan naš drug Naglič na vlast i dobio nalog da u roku od 24 sata donese društvene knjige potpuno zaključene vlasti na pregledanje, što je i učinio. Vlast je knjige pregledala i osvjedočila se da podružnica ima više od 10 članova i sve je u redu bilo. Drug je Naglič bio uposlen i tako mu nijesu mogli ništa učiniti, nego je ostao dalje raditi.

Kad ovo sve nije pomoglo, onda je gdja Ljuba otišla k dotičnom poslodavcu gdje je drug Naglič radio i davala je naprijed 14-dnevnu plaću za otkaz da ga s

mjesta otpusti. Na to joj je dotični poslodavac odgovorio da je on s drugom Nagličem zadovoljan i da on nema uzroka da njega otpusti.

Gdja Lj. Remetić i njezin douškivač Anton Albert svaki dan lete na vlast i tužakaju naše organizirane drugove, koji se bore za komadić kruha, pa nastoje da se naša podružnica obustavi. Ali se nadamo da im to neće poći za rukom, jer je danas radništvo svijesno i znaće svaki radnik i prijatelj radništva, koji ovo pročita i čuje prezirati ovu bandu kršćansku i tako će im se moći pokazati što je moć radnička. (A udovičeta Ljuba previše se upalila, pa joj je savjetovati — ladne vode. Op. Ur.)

DOPISI.

(Bijeda nadničara). Evo nam se približuje crna zima: teška bijeda za radnike nadničare, koji rade vani na otvorenom polju. Nadničari bez zanata kako je poznato najslabije su plaćeni, a osobito kod nas u Šibeniku. Ovi radnici sa mizernom plaćom od K 2 do K 2-40 ne mogu živiti ni onda kad su lijepa vremena, kad imaju rada, a tek što ih čeka ove zime kad ne budu mogli ni 2—3 nadnice uhvatiti. Čeka ih glad i nevolja, koja redovito hara kuću siromašnog radnika. A što će na ovo odgovoriti oni, koji govore da naš radnik carski živi? Pitamo što će poduzeti rodoljubni patriote, da se ovoj bijedi na put stane? Zlu tom nije niko kriv nego ti isti patrioti i mogućnici, koji siromašni narod u neznanju drže i nad njim pašuju. Njih nije briga što siromašni čovjek crkava od gladi.

Da smo se prije znali udružiti u naša radnička društva ne bi nas danas nevolja ubijala, već bi nas naše društvo pomagalo. Ali mi to nijesmo znali, jer smo opasani popovsko-patriotskom tminom, koje nam se nije lako otresti. Ali malo po malo i mi se osvješćujemo i sa ostalim radnicima udružujemo u svoja radnička društva, koja se bore za pravo svakog čovjeka i da ne bude čovjek po čovjeku izrabljiv. Za to vi siromašni radnici i težaci što radite na otvorenom polju, na suncu i kiši, na žegi i ledu svi do jednoga udružite se u svoje društvo. Sad vam je prilika da se izbavite ispod pandža svojih izrabljivača sviju dlaka. Krstili se oni patrioti ili ne, svi su oni tvoji neprijatelji, koji tvoju krv isisavaju. Ne vjeruj im, jer oni te zavaravaju kako su te i do sad varali, već bori se skupa s drugim radnicima za bolji život. Dakle ne oklijevajmo već se čim prije organizirajmo u naše društvo, koje se bori za našu dobrobit, koje ne će dopuštati da nas kao do sad kapitalisti izrabljuju. Ako se ne udružimo doći će nam ovakovih i još mnogo crnjih zima. Samo slogom i radom postićemo svoj cilj, a patriotama-lopovima dokazaćemo da smo uvidjeli njihove račune i da za njima više nećemo kao čoravi uzaman klipsati.

Težak T.

SPLJET.

(Krvopije na poslu). U nas su teška vremena. Skupoća živeža preko svake mjere: uprav je pretela mah, da se više ne da snositi...

Nadošla su nova vremena. Krize haraju, a mi se ne znamo snaći. Buržoazi — jer ga tu ne unilazi šovinizam — nesposobni su da nadju izlaz. Njima je sveta samo žetva kapitala na štetu puka. I tako ova nesretna zemlja, upropašćena i opustošena neprestanim brutalnim šovinističkim borbama pada sve dublje u bijedu i duševnoj mizeriji. A poživinčeni neškolorani i zaostali puk

bira ih za svoje zastupnike i šalje ih u sabor! I time puk čini samoubojstvo.

* * *

Na predmet! Naši su nam „patrioti“-politikani na općini sadrli sedmu kožu sa silnim nametima i haračima...

Nekidan je Trgovačka Komora u istom duhu uradila. Ali izjavljujemo: mi se ne čudimo, jer gospoda kapitalisti nijesu nego za štititi svoje interese. A njihovi su interesi protivni interesima radnog naroda. Njihov je život u izgladnjivanju naroda. Kapitalisti vele narodu: Tvoja smrt, naš život.

Evo dokaza: Opstoji upravo ogromni namet na vanjsko brašno. Kruh je skup i ako su pećari najmizernije plaćeni za svoj teški rad od 15—18 sati dnevno.

Ova trgovačka komora — po predlogu kapitaliste gulikože-patriote M. Vidovića — glasovala da se potrošarina ne okine: nek ostane kako je!

Shvatljivo je.

Pitaćete zašto? Zato, e da onemogućie uvoz ugarskog brašna. Udarili na nj visoku carinu, jer kad bi se ovo uvelo u pokrajinu, davalo bi ga se jeftinije, a onda gospoda „patrioti“ ne bi mogli da svoje prodaju potrošačima pošto bi oni htjeli.

Tako i veliki posjednici u Ugarskoj — svi plemići i „patrioti“ — prisilili vladu da zatvori granice tudjem žitu i brašnu, da im ne pravi konkurencije, jer onda ne bi mogli da sadiru narod. Ta narod jesti mora...

Tako isto i za meso. Ne će se uvoziti iz Srbije, gdje ga ima za bacati. Ne daju patrioti. Ovdje ni nema stočarstva ni mljekarstva, a ipak...

Pa što njih briga? Ono što imaju, žele prodati za skup novac. I onda koje čudo, da je u nas meso za-branjeno voće! Ono je samo za popove i patriote.

I tako se odlučilo o koži radnog naroda a da ga se nije ni upitalo. Briga njih za narod. Ta znadu da bi narod bio protivan.

I tako oni p'ju krv narodnu. A sutra će „Naše (t. j. popovsko-vladino) Jedinstvo“ i ostale patriotske novine imati obraza reći, da je kruh i meso preko svake mjere skupo, jer... tako hoće mađjarski kapitalisti...

A ko kod nas pašuje? Ko ne dopušta uvoz jeftinijeg brašna? Ko ne da kruh i meso pojeftiniti? Odgovori... a? Svakako evala patriotama; oni znaju da brane svoje profite, svoje kese! A narod mora da gladije i da posti...

*

DUBRAVA.

(Selski put.) Od kako je postao poljskim cestarem Mate Grubišić od tog vremena naš je put takav, da sa strahom po njemu kola vozimo. Pane li kiša put se isprovaljuje da je strahota. Dok je Gojanović bio na tom mjestu put se je nasipao i držao u redu. No to se ne gleda, jer je Grubišić prirepinu Krsteljeva. Samo nek ide tako. Ali i Krstelj će se jednoga dana izvaliti sa svoje stolice, pa će se ritnuti do nebesa. Mi znamo da selski cestar taj posao radi upravo za ništa, ali ne znamo za što je onda prirepina Krsteljeva. Seljanin.

*

DUBROVNIK.

(Borba pekarskih radnika za uvedjenje nedjeljno-zamjenog počinka i sniženje radnih satova.) Na intervenciju predsjedništva radničkog saveza, o čem suo u prošlom broju ovog lista govorili ovih je dana obrtna vlast poslala svim pekarskim poslodavcima opomenu, da se strogo drže obrtnog zakona i opširno razjasnila istu, koja kaže da dnevni rad ne smije biti dulji od 11 sati i da se nedjeljni rad ne smije pro-

duljiti preko 10 sati izjutra i započeti u 10 sati u večer. Suvise da onim radnicima koji rade samo tri sata od nedjelje pripada pravo 24 sata počinka preko nedjelje. Ako bi se obrtni zakon prekršio prijeti se globom od 1000 kruna ili zatvorom od tri mjeseca. A ako bi se prekršaji ponovili uzeće se strožije mjere.

Sa ovom opomenom poslodavci se nadaju brige, a za osvetu velikodušni Petar Orepić otkazao je u ponedjeljak svima organiziranim radnicima. I Marko Sučić opomenu je svoje radnike, da će im dati otkaz, a kroz vrijeme otkaza da će ih plaćati 30 para na sat, a ni-pošto po današnjoj plaći. (To će moć, ako bude tukaca da mu rade. Inače bi morao sam zasukai rukave. Op ur.) Mato Brbora već je popustio, a Miho Sez kaže da će on pristati na propise obrtnog zakona, ali čeka na ostale pekarnice(!)

Po ovom se vidi da Sučić hoće da se radi 17 sati neprestano bez nedjeljno-zamjenog počinka, a g. Orepić hoće 12 sati rada bez ikakova počinka. O postupku poslodavaca prijavilo se obrtnoj vlasti i javićemo rezultat.

Opominju se pekarski radnici da u Dubrovniku s navedenih razloga posla ne primaja.

Pekar.

— Kratko je vrijeme, da je u Dubrovniku, tom leglu crnih mantijaša podignuta i osnovana pekar ka organizacija. Ali i ako je mlada ipak je njena snaga jaka i u stanju je protresati poslodavačke džepovi i prkositi im. Neka se i ostali radnici drugih struka i iz Dubrovnika i iz drugih mjesta ugledaju u rad ove pekarske organizacije, neka se organizuju i neka podju njezinim stopama u borbu za bolji život Ur.

„I figli di nessuno“.

Si assiste talvolta sforzati da impulsi più o meno inesplicabili, o da impulsi di mera curiosità e indifferenza, tal altra da desideri per colleganza d'idea senta; comunque si assiste e si applaude a lavori del genere e tecnica di „Figli di nessuno“, produzione questa prettamente socialista e di umanità veramente ideale.

Alle scene strazianti, agli atti infami, ai pensieri malvagi, che svolgono, attraversano lo spettacolo di questa produzione ci si sdegna, si ansia e respira appena, si scatta, impreca e irrita eccessivamente contro gli assoluti tiranni, che sfruttano, derubano, infamano, disonorano e abbandonano i figli del lavoro, che offrono l'opera loro, anzi tutto se stessi, così, inconsciamente, non a scopo diverso, senonchè per diffondere il lusso, l'agiatezza, la superbia e l'orgoglio vizioso e prepotente ai proprietari e datori del lavoro, i quali s'impongono a forza e spadroneggiano con assolutismo barbarico i miseri soggetti.

Si assiste e applaude, e non si pensa a por argine, a porre il rimedio dovuto. Deficenze sociali che ancor viggono, metodi di legge che dovrebbero sopprimersi oggi e scomparire affatto!

E cosa ne ricavano dalla loro opera disinteressata, dalla loro abnegazione i figli del lavoro? Tre parole soltanto: „Odio e disprezzo“!

Di queste parole, come di un dovere nobilmente sentito, il direttore, terrorista per eccellenza, delle cave di marmo dove si svolgono le scene disumane e pietose che s'alternano nei „Figli di nessuno“; di queste parole, come stereotipate nell'animo d'aguzzino scellerato, desso si serve a suo bell'agio, sinistramente, per incutere spavento e timore a questi umili figli, ai suoi dipendenti.

Il grido di rivolta sentita nell'intimo di ogni essere, che, oppresso e avvilito, la sorte condannò al lavoro faticoso, esauriente, quindi alle sofferenze, alla miseria, all'abbandono, e che giovedì p. p., ad onta del piccolo numero convenuto, sfogò impetuosamente, diede merito accentuato a'lo scombussolamento che produce, allo strazio, al pianto che promuove e strappa e all'ira che siffatto lavoro risveglia.

E che, si può forse rimanere indifferenti alla scena del dolore, dello schianto e della morte repentina di un padre, saputo l'onta, il disonore di sua figlia che indicibilmente amava; il disonore quindi del suo nome, sempre in alto concetto tenuto, mercè la vil seduzione del figlio della proprietaria delle cave, ove il vecchio n'era per tanti anni guardiano?

La madre del seduttore, donna inflessibile, severa e tenace nei suoi principi aristocratici, che per tener puro e alto il prestigio della sua dignità e quello del suo rango e della sua famiglia, saputo il „capriccio“ del figlio, ruba snaturatamente il neonato alla madre e ne fa perdere le tracce, non è madre infame? e non sono abbominevoli e miserande le sue intenzioni?

E la scena ultima non istrappa ancor con vera commozione il pianto dal ciglio al più insensibile, al più codardo, alla morte precoce di questo figlio dell'onta, che la madre, fatta — dopo i disinganni patiti — suora di carità, ritrova... al letto di morte...? E sempre per cagion del suo infame seduttore, del padre snaturato e della di lui sposa, i quali all'orrore smisurato della colpa piangono pentiti in un canto, mentre nell'altro, e nella casa stessa del disonore, si spegne serenamente, col nome di madre sulle labra, il misero bastardo, già vecchio di dolore, di sofferenze trascorse.

Non ha certo questa concezione il pregio artistico della „Resurrezione“ del Tolstoj, di cui accennammo nel numero passato, ma ne supera il merito nel valore scenico. „Resurrezione“ è lavoro d'indole propriamente psicologica, profonda, idealistica, mentre „I figli di nessuno“ è lavoro più corrico, più materiale e anche più reale, quindi più accetto; scene della vita che succedon troppo spesso per non sentirsi giustamente allarmati, impietositi; imprecare e maledire ancor i fattori miserabili.

Ambidue i lavori sono profondamente umani, però il titolo solo di „Figli di nessuno“ riassume un poema di tristezza, di dolore, di fame, di miserie, di freddo glaciale e l'opera tutta a questa stregua n'è ispirata.

A questi fattori della generosità e probità vergognosa vadano la considerazione e la riflessione di queste righe, di tutta l'opera di redenzione degli illustri scrittori Salvani e Rindi. La riflessione e la considerazione vadano anche a coloro che la sera della rappresentazione credettero bene di astenersi dall'assistervi, ma che però smaschera e snuda la verità delle loro „rette“ intenzioni; ne sentano l'orrore dell'ingiustizia, si correggano se possono a vantaggio dell'afflitta umanità, la quale affannosamente attende per far un passo gigantesco nella via del perfezionamento, nella via del progresso, a cui, per respirare più liberamente, corre incontro.

Ebo.

VIJESTI.

Prinosi za list. Naknadno priložiše u pomoć listu, svoje prinosi ovi drugovi: Kimer K 1, Grubelić K 2, Ercegović Ad. K 1-50, Vilić K 2, Čević K 1, Cace V.

60 p. Gjelalija 40 p, Barižon 60 p, Lux 80 p, Vidak K 1, Kandija 90 p. Tambača K 2, Paulini 30 p, Jurišić 60 p, Mialjević K 1-20, Berovčić K 1. Gračanin 90 p, Baranović L. 60 p, Albini K 1, Baranović V. urednik K 1. Bognolo 80 p, Glumac K 2. U zadnje dvije nedjelje un šlo je prema tom K 23-50 u pomoć listu.

Drugovi iz Spljeta poslaše drugi redovni mjesecni prinos od K 28. Takodjer drugovi iz Spljeta sakupiše na drugarskoj zabavi K 1-44, i drug Babić iz Makarske priloži na plesu 90 para. Ujedno poslaše i novac za rasprodani list K 27 što čini ukupnu svotu od K 57-34 na čemu svima priložnicima od strane našeg lista najveća blagodarnost, a vrijednom drugu-povjereniku Vinku Prkašiću na njegovu zauzimanju — hvala!

Preporučujemo i ostalim drugovima i prijateljima, da se za list zauzmu.

Napred, drugovi, ovo trlja nos našim protivnicima.

S nove obale. G. Fausto preko svih prigovora nastavlja proganjanje na radnji nove obale uposlenih radnika. Tako je otpustio iz posla radnika Ivu Jakasa, a u posao uzimlje druge nove radnike. Ovo je po inicijativi špijuna kape Mate/prvićanca, koji je douškivač Faustov. Ljule, koji su radili na jednom posu počeo je prenjestati na drugu radju bez razloga. Ovo je gadni rad gg. Treliania i Fausta, koji u pogledu izrabljivanja i proganjanja radnika stoje uz bok. Gospodo, mi znamo kako stvari stoje, pa bi znali i mi otvoriti usta i gledaćemo kak će on la biti. Čini nam se zlo će po vas ispasti. Zato kanite se tog posla, ako želite sebi dobra i da vam kroz prste gledamo.

Objest Dr. Krstelja. Sav je grad popločan samo ne ulica u Arbanasima kod kantuna Kuzmića. Pronešeno je gradom, da ta ulica nije popločana s razloga, jer da g. načelnik ide na ruka tamošnjim stanovnicima, da im se konji i druga živina nepoklizne. Što se onom ulicom gazi blato do koljena to g. načelnika ne smeta, jer on tuda ne prolazi i onuda ga njegova garda ne prati. Ovo je nepristranost jel te g. načelnice? Vidi se da vi imate više obazrivosti napram životinja nego napram ljudi.

Ponašanje policije. Nered policija pravi svagdje, ali naša šibenska policija u tom prelazi mjeru. Evo opet novoga slučaja gdje se očituje njihovo kozarstvo: Neku večer došli neki radnici u javnu kuću a policaj Z. pozva jednog radnika, da mu (?) plati biru. Na to mu dotični odgovori da pije vino, ako hoće. Na to redar počeo nervozno bacati iz usta kruh, koji je jeo i pozva dotičnog radnika da vikne: „Živila Lega“! Ovaj mu odgovori, da je njemu ravno do Kosova, da je on socijalni demokrat. Znao je policajac to i na potvrdu, opsova mu boga čaćina. Gazdarica je redara upozorila, da se odstrani ili da pristojniji bude inače će ga dati žandarskom patrolom odstjaniti. Ovako avant-garda Krsteljeva!

Zadnji broj popovske „krajcaruše“ jezuitski brhja i o nama. Ali stjeraćemo Wuhrbranda, pijanog učitelja i svu ostalu crnu bratiju s rutavim dušinama, postepeno, u mišiju rupu, da se iz nje ne smjednu pomoliti. Brbljali su da nas nema, a sad su dobili zort! Pokvarena muktaška bagra.

Na ispravak popa Karadjole reći nam je, da nam je milo da one komedije nije bilo, jer bi to zbilja bilo žalosno. Mi smo se raspitali i saznali smo da je ta stvar drukčije stajala. Ali raspitajući se, prikupili smo materijala o popu Karadjoli i obzirom na prostor lista reći nam je samo, da bi pop Karadjole bolje pogodio da je šutio. Danas još samo: nije istina, nije istina, nije istina da pop Karadjole čuva moral....